

JAUME MESTRES

El Po de Jorba

Bon vespre jorbenques i jorbencs.

Soc l'Hilari, un soldat hongarès. Vaig néixer a Verice, un petit poble de pagès a la riba del Danubi, ay! el Danubi com l'he enyorat.

Vaig ser soldat d'un regiment de fusellers a les ordres de nostre Rei Carles III. La guerra contra els exercit de les dues corones, partidaris del Felip d'Anjou que penso que anomeneu Felip V, em va portar caminant fins aquestes terres secaneres.

L'any de Nostre Senyor de 1713 van fer marxar cap a Àustria el meu regiment. Jo, com altres companys, vaig decidir quedar-me i enrolar-me al Regiment de la Diputació del General, avui coneguts, crec, com a Miquelets de Catalunya per lluitar a ultrança, fins el final.

Ara soc a Jorba, de fet torno a ser a Jorba. Recordo bé aquest petit poble al peu del Camí Real. Durant la guerra hi vaig passar forces vegades, amunt i avall, tot travessant el riu Anoia per un gual on persones i bèsties rebíem la fredor de les seves aigües .

El 1710 camí d'Almenar, allí van guanyar la batalla i després cap a Saragossa tot perseguint els borbònics, i vam tornar a guanyar al Monte Torrero, i tot continuant la persecució vam arribar a Madrid. No ens hi vam estar gaire a la capital, érem massa pocs i els castellans no ens hi volíem. Vam marxar camí de Catalunya i no gaire lluny de Madrid els borbònics ens van atrapar i vèncer a Villaviciosa, on vaig ser ferit. Tornant a travessar l'Anoia els vilatans de Jorba em van socorre fins que vaig estar ben recuperat. Gràcies per la vostra ajuda i caritat.

El 1711, vaig tornar per aquestes terres. La guerra va arribar ben a prop d'aquí, la Batalla dels Prats de Rei, una batalla ben llarga on vaig combatre a les ordres del Mariscal Starhemberg i que va acabar el dia de Nadal de 1711. La vam guanyar i vam salvar la fortalesa de Cardona.

Amb el Tractat d'Utrecht , l'any 1713, tothom es va veure capaç de traïr als catalans. Alguns ens vam quedar a ajudar les forces catalanes en la seva lluita per les seves llibertats i les seves Constitucions. Els qui ens vam quedar vam ser enquadrats en diferents unitats de fusellers o de cavalleria.

Al final de la guerra, a la tardor de 1714, vaig haver de marxar per salvar la vida. 300 anys després torno, algú ja va dir que d'aquesta guerra, 300 anys després, encara se'n parlaria.

I torno per parlar-vos d'un veí vostre, a les ordres del qual vaig fer l'últim any de guerra i el setge de Barcelona fins aquell maleït 11 de setembre. Era un militar amb fermes conviccions de país, un valent i un lluitador fins al darrer moment. No se si n'heu sentit a parlar mai. Li deïem el Po de Jorba, encara que el seu nom era Jaume... sí Jaume Mestre, nascut aquí a Jorba cap el 1687 o 1689, ara no ho recordo ben bé. Era capità de voluntaris a cavall i tenia una companya pròpia, tothom la coneixia com a Companya de Voluntaris Mestres.

Sí que recordo, amb tot detall, la seva planta dalt del cavall, cavalcant davant de tots guiant-nos cap a la batalla, als de a cavall i els qui anàvem a peu, preparant les emboscades contra les columnes franceses i buscant les millors estratègies.

Vaig recollir en aquest llibret tot el que vaig viure amb ell i tot el que em van explicar del Po de Jorba abans que jo estigués en la seva companya de voluntaris.

Permeteu-me que us llegeixi algun dels fets d'armes en que, any rere any, va participar el Po de Jorba:

El 15 de juliol de 1711, el Capità de Voluntaris a cavall Jaume Mestres, natural de Jorba, i el Capità de Voluntaris a cavall Francesc Busquets, amb 80 cavalls, prop de Montroig a la Vegueria de l'Urgell, atacaren un comboi de 300 atzembles escortat per 10 cavalls i 100 infants. L'emboscada agafà d'improvist les tropes borbòniques, que es dividiren, i els fusellers prengueren 200 atzembles, 140 mules i 19 cavalls.

El 13 d'agost de 1711 el Capità de Voluntaris a cavall Jaume Mestres, el Po de Jorba, el Capità de Voluntaris a cavall Adjutori Segarra i el Capità de Voluntaris a cavall Josep Calich, voluntaris de Catalunya, amb 120 cavalls entre Fraga i Candanos, prengueren una partida de 40 cavalls, 8 oficials, 20 soldats i molts bagatges.

Cap el 20 de setembre de 1711, el Capità de Voluntaris a cavall Jaume Mestres de Jorba i el Capità de Voluntaris a cavall Josep Calich estaven emboscats amb 50 cavalls prop de Castellfollit de Riubregós; allí les tropes borbòniques els sorprengueren i apressaren a 5 voluntaris, que executaren. Aleshores, el 20 de setembre, els mateixos capitans concentraren a 300 homes i sorprengueren a la Gran Guàrdia borbònica que estava apostada als passos de Conill, prop de Calaf; prengueren a 1 tinent i 17 soldats, que en revenja foren executats.

El 20 de desembre de 1711, el Capità de Voluntaris a cavall Adjutori Segarra, el Capità de Voluntaris a cavall Po de Jorba, el Capità de Voluntaris a cavall Josep Busquets, el capità Mallorca i el capità Dragonet amb 270 cavalls, prop de Conill, atacaren en emboscada un comboi de 400 atzembles escortat per 200 infants i 300 cavalls. El combat fou intens; la cavalleria borbònica, fatigada, hagué de retirar-se a l'empara de la infanteria; s'uní una altra partida de voluntaris i els prengueren 170 cavalls maltractats més 1 tinent coronel pres amb 20 soldats; quedaren en el camp 80 homes entre ambdós bàndols.

El 15 de febrer de 1712 el Capità de Voluntaris a cavall Raimon Moga, el Capità de Voluntaris a cavall Po de Jorba i el Capità de Voluntaris a cavall Josep Sentís "Sabater", amb 100 cavalls intentaren sorprendre la vila i castell de Bellpuig. Guiats pels vilatans, el capità Mestres amb 60 homes a peu s'introduí a la vila amagant-se dins de les cases. A les 10 de la nit havia d'executar-se la sorpresa, però foren descoberts per una dona abans de l'hora convenida. Sortiren d'imprevist, carregaren sobre la gran guàrdia que hi havia a la plaça sense donar-los temps a prendre les armes, i els prengueren 25 cavalls doncs els soldats borbònics no tingueren temps de muntar-los. Des de la vila investiren el castell, que guarnien 200 infants, i mantingueren les seves posicions. Els voluntaris aconseguiren prendre 60 presoners, 20 cavalls i 8 mules.

Amb el Capità Mestres, el Po de Jorba, vaig arribar a Barcelona, començant, tot seguit, el setge borbònic. Vam lluitar fins l'últim dia.

Baluard del Portal Nou de Barcelona

El 12 d'agost de 1714, al obrir el dia, els borbònics feren esclatar la mina del baluard del Portal Nou, mentre disparaven 10 bombes i 4 trets d'artilleria, i alhora tocaven al arma general amenaçant d'avançar per la Bretxa Reial i el Baluard de Llevant a fi de confondre les tropes catalanes. Les campanes de la ciutat començaren a tocar a sometent i el General Comandant Villarreal passà cap el baluard; des del cos de reserva de Sant Agustí hi anà el tinent coronel Josep Paisà amb 250 homes, i des de la Travessera hi anaren el Capità de Voluntaris aragonesos a peu Antonio Badia i el Capità de Voluntaris catalans a peu Po de Jorba que fou ferit durant el combat.

Baluard de Santa Clara

El 14 d'agost de 1714, entre la mitjanit i la matinada, el General Comandant Villarroel encara estava indecis entre acceptar, o no, un nou assalt al Baluard de Santa Clara; aleshores el Capità Juan Espiagua, amb la companyia de granaders del Regiment de Sant Miquel que guarnia la Bretxa Reial, s'oferí per a desallotjar les tropes borbòniques del terreny que ocupaven. Finalment el General Comandant ho acceptà i, alabant l'oferiment del Capità Espiagua, ordenà que se li unissin el Tinent Coronel de Fusellers Salvador Padrés, el Tinent Coronel de Fusellers Josep Fagella, que morí en l'acció, i el Sergent Major de Fusellers Josep Mur amb 80 fusellers; també hi destacà el Capità de Voluntaris aragonesos a peu Antonio Badia i el Capità de Voluntaris catalans a peu Jaume Mestres, el Po de Jorba, als qual seguirem un considerable nombre de voluntaris. Entrarem al Baluard animant als que hi combatien, sense donar descans als borbònics i dificultant-los poder fortificar-s'hi. Les tropes catalanes emprenguérem resol't avanç, durà el combat algun temps, atacant-nos a baioneta els uns contra els altres enmig de les tenebres de la nit, durant el qual morí el Capità Juan Espiagua i el Tinent Coronel Salvador Padrés caigué ferit. Finalment haguérem de retornar al terreny que inicialment ocupàvem i el General Comandant Villarroel ordenà que no s'insistís més en l'intent de recuperar el Baluard de Santa Clara fins que sortís la llum del dia.

Travessera, l'última defensa de Barcelona

L'11 de setembre de 1714 estàvem de guàrdia a la Travessera 1 batalló de la Coronela, 80 desmuntats a l'ordre del Sergent Major del Sant Jordi, 40 fusellers a les ordres d'un tinent coronel, la companyia de Voluntaris aragonesos a peu de Don Antonio Badia, la nostra companyia de Voluntaris catalans a peu d'en Jaume Mestres, el Po de Jorba, 200 infants comandats pel tinent coronel Pau Tomeu, 22 oficials del cos

d'oficials agregats a les ordres del tinent coronel Baltasar Martí i 30 homes del Batalló de Barcelona. No vam poder resistir l'atac frontal del borbònics i la meitat del nostres van morir. Després es va firmar la capitulació de Barcelona.

El Po de Jorba, el capità de voluntaris de cavalleria Jaume Mestres, i això ho sé per gent d'armes que el va seguir, va marxar cap a Itàlia on va continuar combatent als borbònics juntament amb altres capitans a les ordres del coronel Carrascllet i, tots plegats, van ser fets presoners el 27 de maig de 1734. El coronel Carrascllet va ser empresonat 6 anys a Cadis i del meu capità, el Po de Jorba, ja no en vaig saber res més.

Un gran soldat, un gran lluitador i un gran home que va néixer en aquest poble, a Jorba.

Visca el Po de Jorba i visca Jorba!!!

PREGÓ DE FESTA MAJOR

25 de juliol de 2014

Any del Tricentenari 1714-2014